

Gedeserteerd en veroordeeld

Bij de belegering van Den Helder, is in 1814 het de 4^e Compagnie van het 15^e Bataillon Infanterie gelegerd in Groote Keeten. Hierbij zijn ook drie jongens hier uit de buurt, t.w. Jacob Mul, Abram Vos en Simon Pieters Blaauw.

De laatste, zoon van Pieter Sijmonsz Blaauw (overleden januari 1805) en Trijntje Klaasdr Blom (overleden februari 1805) was , nadat hij bij de marine had gediend, sinds 25 januari 1814 als fuselier gelegerd in de kazerne bij deze compagnie.

Hij was 22 jaar, geboren te Koedijk, was groot 5 voet en 2 duim, had bruin haar en wenkbrauwen, bruine ogen, ronde kin en was middelmatig van aangezicht.

De kameraden waren niet tevreden over het eten in de kazerne. Zij kregen anderhalf pond brood per dag, een half pond vlees, doch waar na het koken nog slechts een kwart van over was, en voorts azijn, zout en dagelijks een ration jenever. Bovendien kregen zij slechts een halve portie gort en in plaats daarvan drie maal snert en een maal bonensoep, welke beide zeer dun waren. De soldaten konden het in deze winter en met deze zware dienst niet doen met dit eten.

Voor dit eten werden ca. 3 stuivers van de 5 stuivers tractement voor de vivres(1) voor vijf dagen afgetrokken, zodat hij per 5 dagen 7 tot 9 stuivers terug kreeg.

Op 31 maart 1814 hadden de 3 vrienden om 3 uur 's middags nog geen eten gekregen en zij besloten ieder naar zijn eigen huis te gaan om eens "terdeeg te eten". Simon zou naar zijn oom Laurens Blaauw in Koedijk gaan.

Dezelfde dag, 's avonds, werden zij op de Ruigeweg in de Zijpe, nabij Petten, door de Landstorm aangehouden en gearresteerd. Jacob Mul zei, dat ze toestemming hadden van de majoor van het bataillon om goederen voor hem te halen uit Alkmaar. Ze werden gevangen gezet in het Provoosthuis te Alkmaar.

In het vonnis van Simon stelt de krijgsraad:

- dat hem de krijgsartikelen zijn voorgelezen
- dat hij bij een legercorps of in een kantonnement was, dat bestemd was om ten dienste van het land tegen den vijand gebruikt te worden
- dat hij uit de kazerne is gedeserteerd
- dat zij bij arrestatie hebben voorgegeven, dat zij commissie hadden, om voor den majoor van het bataillon goed van Alkmaar te halen
- dat hij, gedetineerde niets tot zijne verschoning getracht heeft in te brengen, dan dat hij niet van voornemen zoude geweest zijn om 's-lands dienst te verlaten, maar alleen om zich naar zijn oom Laurens Blaauw te Koedijk te begeven teneinde eens goed te gaan eten
- dat hij bij zijn corps geen genoegzaam eten zoude hebben gekregen
- dat hij op de bewuste dag om 3 uur nog niet was gefourageerd
- dat hij ook niet zoveel tractement zoude hebben gekregen, als hij gemeend zoude hebben te moeten krijgen
- en vermits de gedetineerde zich derhalve heeft schuldig gemaakt aan de misdaad van desertie van een legercorps of uit een kantonnement, bestemd om ten dienste van dit land tegen de vijand gebruikt te worden, hetwelk eene zaak is van de nadeligste gevolgen voor 's-lands militaire dienst, welke over zulks in een land van goede justitie niet kan worden geleden, maar anderen ten afschrik volgens de strengheid de wet behoort te worden gestraft

Zoo is het dat de krijgsraad den gedetineerden condemneert om met den kogel te worden gestraft, dat de dood er op volge. Zullende voorts de geëxecuteerdens dood lichaam in een kist worden gelegd en zonder enige ceremonie worden begraven

Opmerking:

Of het vonnis tot uitvoer is gebracht, heb ik (nog) niet kunnen vinden. Waarschijnlijk heeft hij gratie gekregen

Bron: Rijksarchief Haarlem, toegang 60, Krijgsraad Noord-Holland, Inv. Nr. 17, dossier 6

Cor Visser

(1) Vivres = levensmiddelen

 Men is van meening, om, in den Nieuwen Dooden, te Alkmaar, op Vrijdag, den 5 Januarij 1854, te veilen en op Vrijdag, den 12 Januarij daaraanvolgende, - beide dagen des avonds te vijf ure, - bij afslag, in het openbaar te verkoopen:

9. Een stuk **WEILAND**, genaamd *Dirk Heertjesstuk*, onder Koedijk, in het Geestmerambacht, aan den westkant van de Daalmear, kadaster sectie B, n°. 72, ter grootte van 2 bunders, 33 roeden 60 ellen; verhuurd tot Kerstijd 1855 aan *P. Hoogwater*, tegen *f 90,-* in het jaar.
10. Een stuk **WEILAND**, onder Koedijk, kadaster sectie A, n°. 416, ter grootte van 92 roeden en 80 ellen; verhuurd tot Kerstijd 1855 aan *P. Hoogwater* voormeld, tegen *f 40,* in het jaar.
- Alles breeder bij billetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten kantore van de Notarissen **A. P. DE LANGE** en **S. A. DE MORAAZ**, te Alkmaar.

Advertentie uit de Alkmaarse Courant van 11-12-1854

Opmerking: kavel nummer 9 genaamd Dirk Heertjesstuk. Dit land was van 1685 tot 1708 eigendom van Dirk Heertjes. Tot de verkaveling in 1970 werd dit land zo genoemd.

Kavelnummer 10 was in 1530 nog water en men noemde dit Cromdel. Later is dit water drooggelegd door er bagger op de storten. In 1970 stond dit land bekend met de naam "Lange akker"

Bron: "Koedijk meer dan 4 eeuwen water- en veldnamen" van J.P. Geus, een uitgave van Stichting C.O.O.G.